

**TORI VALLA RAAMATUKOGU
2024. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sindi 2025

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	4
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	8
4	Kogude kujundamine	12
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	13
6	Raamatukogu turundus.....	18
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	19

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

- Kasutajate ja mittekasutajate küsitluse läbiviimine Tori Valla Raamatukogus;
- Tori Valla Raamatukogu arengukava koostamine aastateks 2025 – 2028;
- Oma tegevuse eest pälvis Sindi raamatukogu Tori vallas Tori valla kultuuriedendaja tiitli;
- Tori Valla Raamatukogu - Pärnumaa Aasta Õppijasõbralik tööandja 2024 eripremia;
- Sindi haruraamatukogu raamatukoguhoidja Reelika Kullerkan pälvis Aasta lasteraamatukoguhoidja 2024 nominendi tiitli;
- Raamatukogu direktor pälvis Pärnumaa Aasta Maaraamatukoguhoidja tiitli 2024 ja Aasta Maaraamatukoguhoidja 2024 nominendi tiitli.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

- Sindi haruraamatukogu raamatukohvikus oli novembris teemaks „Kultuuririkkuse aasta“;
- Lugemismängus „Lugemise proovikivi“ oli üks teema seotud kultuuririkkuse aastaga;
- Raamatukogudes olid mitmed teemakohased raamatute väljapanekud nagu „Mitmekesisuses on jõud“ ja „2024. aasta on Eesti Kultuuririkkuse aasta“.

Fookus teema-aastale rikastas inimeste mõtteviisi ja suunas neid laiemalt mõtlema meie kultuuririkkusele.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

- Sindi haruraamatukogus alustas uus raamatusõprade ring 6 - 8aastastele lastele „Lugemise seiklus“, kus on peardõhk lugemismängudel ja ettelugemisel. Lapsevanemad tulevad raamatukokku koos lastega kaks korda kuus laupäeviti. Suurenes külastajate ja laenutuste arv;
- Kohaliku kirjaniku Tiit Tarlapi mälestuse jäädvustamine: raamatu „Tiidu duubel“ väljaandmine ja mälestusõhtu korraldamine – suurenes huvi raamatukogude kui kogukonnakeskuste vastu;
- Tori haruraamatukogus alustas laupäevane lastehommik – erinevas vanuses kogukonna kaasamine raamatukogu tegevustesse;
- Kohtumine Tori valla haridusametite õpetajate ja valla raamatukogu direktori vahel: „Aidake meil teid aidata!“ – koostöö edendamine haridusametite, eriti koolidega.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Eesmärgidena olid seatud:

- Läbi viia Tori valla raamatukogu kasutajate/mittekasutajate küsitlus – tehtud ja andis väga hea sisendi nii arengukava koostamisele kui ka igapäevatöö paremaks korraldamiseks;
- Are haruraamatukogus oli plaanis inventuur – tehtud ja fond korrastatud;
- Tori haruraamatukogu soovis hoo sisse saada Raamatukohvikule – muude tegemistest kõrvalt ei olnud raamatukoguhoidjal selleks jaksu (kutsekoolitusega seotud aeg). Uuesti eesmärgiks aastal 2025;

- Sindi haruraamatukogu plaanis kooli raamatukogu ülesandeid täites panna paika koostööplaani Sindi Gümnaasiumiga – eesmärk täitus osaliselt, vajab veelgi süvenenumat koostööd. Õpetajatel suur töökoormus, mis ei võimaldanud neil teemasse süveneda.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks Tori vallas oli 9,9. Üldine hinnang oli positiivne.

Täpsem seletus punktis 5.2

2 Juhtimine ja personal

KOV-i nimi	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid e arv
2023	12499	1	1	5	0	6	1
2024	12539	1	1	5	0	6	1

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Tori vallas moodustati katusorganisatsioonina 1. augustil 2019 Tori Valla Raamatukogu, mille alla kuulub 6 haruraamatukogu ja 1 välisteeninduspunkt. Pole olemas nn keskraamatukogu, kõik on võrdsetel alustel toimivad. Kahjuks ei saa seda aruannetes nii välja tuua.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

5. juunil 2024 kinnitati uus nõukogu koosseis. Raamatukogu nõukogu koosolekud toimusid augustis ja septembris. Arutluse all olid nii raamatukogu arengukava koostamine, põhimääruse muutmise vajadus kui ka jooksvad küsimused. Erilist huvi pakkus nõukogule kasutajate ja mittekasutajate küsitluste läbiviimise protsess ja tulemused. Kõik raamatukogu nõukogu liikmed osalesid raamatukogu arengukava mõttetalgutel septembris ja oktoobris. Raamatukogu nõukogu liikmete nimed on avalikustatud raamatukogu kodulehel <https://torivallaraamatukogu.ee/dokumendid/raamatukogu-noukogu/>.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Tori valla raamatukogu arengukava koostamine oli kirjas kehtivas Tori valla arengukavas ning eesmärgina ka raamatukogu 2023. a tegevusaruandes. Eksperti kaasamiseks ning arengukava koostamise protsessi läbiviimiseks esitati projekt „Tori Valla Raamatukogu arengukava koostamine aastateks 2025-2028“ raamatukogude kiirendisse. See sai positiivse vastuse ning 2024. aasta jooksul läbiviidud tegevustega valmis Tori Valla Raamatukogu arengukava aastateks 2025-2028, mis kinnitati Tori Vallavolikogu poolt määrusega nr 70 19. detsembril 2024.a.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.23 €	Seisuga 31.12.24 €	Muutus %
Eelarve kokku	282 808	305 292	+7,95%
Tööjõukulu*	187 280	203 507	+8,66%
Komplekteerimiskulu	54 441	56 247	+3,32%
sh KOV-ilt	29 141	30 862	+5,91%
sh riigilt	25 300	25 385	+0,34%
sh KuM-ilt	25 300	25 385	+0,34%
Investeeringukulu**	0	0	0
sh KOV-ilt	0	0	0
sh riigilt	0	0	0
sh KuM-ilt	0	0	0
Infotehnoloogiakulu	6 409	8 631	+34,67%

Lõppes arvutite rendileping ja otsime need välja jääkväärtusega – oluline kulu IT valdkonnas meie jaoks.

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
Tori Valla Raamatukogu arengukava koostamine aastateks 2025-2028	Raamatukogude kiirendi "Rahvaraamatukogude arendusprojektid (määruse § 3 lõike 1 punktides 1-4 nimetatud koolitustegevused)"	Jaanuar-detsember 2024	1 500	3 000	Lõpetatud
Isikukeskse erihoolekandeteenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses ehk ISTE projekt	Erihoolekandeteenusmodeli katsetamist rahastatakse ESF vahenditest TAT „Sotsiaalkaitse ja pikaajalise hoolduse kättesaadavus“ alategevus „Integreeritud, isikukeskse ja paindliku erihoolekandeteenus	Jaanuar – detsember 2024	4 804	4 804	Käimasolev

	te süsteemi katsetamine“				
Tori valla raamatukogu V lasteraamatupäeva läbiviimine	Laste ja noorte huvihariduse ja -tegevuse toetus	Aprill 2024	1 790	1 790	Lõpetatud
Ulmekirjanik Tiit Tarlapi raamatu „Tiidu duubel“ väljaandmine tema 70. sünniaastapäeva ks	Eesti Kultuurkapital	Mai-oktoober 2024	1 000	3 313	Lõpetatud
Tiit Tarlapi 70. sünniaastapäeva tähistamine ja postuumselt ilmunud raamatu esitlus kirjandusöhtul	Eesti Kultuurkapital	Mai-november	480	1 000	Lõpetatud
"Tuulutame Sindis tehtud fotosid"	ERÜ projektikonkurss „Raamatukogudemuseumid-noored“	Märts-november	600	700	Lõpetatud

Kõik tabelis väljatoodud projektid olid aruandeaastal raamatukogule väga vajalikud.

- Kohaliku pärandi jäädvustamine;
- Laste lugemishuvi suurendamine, tunnustamine;
- Koostöövõimaluste edendamine sotsiaalmajade ja erivajadustega inimestega;
- Kõige olulisemaks peame Tori Valla Raamatukogu arengukava koostamist ja eriti selle koostamise protsessi, mis tõi ühise laua taha palju erinevaid koostööpartnereid. Arengukava kinnitamine volikogus ning selle eelnev tutvustamine komisjonides avardas nii mõnegi volikoguliikme silmaringi raamatukogunduse vallas toimuva suhtes.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
10	9,7

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Urge haruraamatukogu raamatukoguhoidja töökoormus kasvas alates 1. jaanuarist 0,75 ametikohalt täiskoormuseks ehk 1,0. See tulenes töökoormuse tõusust Tammiste välisteeninduspunktis, kus Urge raamatukogu täidab Tammiste Lasteaed-alkkooli raamatukogu funktsiooni. Samas käib Urge haruraamatukogu raamatukoguhoidja rotatsiooni korras tööl vastavalt graafikule ka Sindi haruraamatukogus, kuna sealne töökoormus on tõusnud. Oluline

on märkida, et juba teist korda toimusid koostöövestlused kõikide Tori Valla Raamatukogu töötajatega. Töötajad peavad neid vajalikuks ning ootavad nende läbiviimist direktori poolt.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Raamatukoguhoidja kutse omistati ühele töötajale. Tori haruraamatukogu raamatukoguhoidja Krista Nõmm lõpetas edukalt Eesti Rahvusraamatukogu poolt korraldatud raamatukoguhoidjate kutsekoolituse 2023/2024 õppeaastal.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	6
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	0
Meeskonnatöö ja koostööoskused	1
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	1
Kogude kujundamine ja haldamine	0
Teenuste pakkumine ja arendus	1
Klienditeenindus	0
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	1
Digi- ja meediapädevused	3
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	0
Kultuur ja kirjandus	5
Vaimne tervis	2
Lastekirjanduse aastakoosolek	1
Lugemisisu programmi stardikoolitus	1
Avita ja Koolibri kirjastuste teabepäevad	1
Õppereis Ogre raamatukogusse	1
Tuleohutuslane koolitus Sindi raamatukogu töötajatele	1
Tööriskianalüüsi koostamine	1

- Kõige mahukam koolitus oli kolmel raamatukogu töötajal tegevusjuhendaja sissejuhatava koolituse 40 tunnise e-õppe läbimine TÜ Pärnu Kolledžis. Järjest enam puutuvad raamatukoguhoidjad kokku erivajadustega inimestega. Koolituse läbimine aitab hästi erivajadusega raamatukogukülastajatega toime tulla;
- Üks töötaja lõpetas edukalt Pärnumaa kutsehariduskeskuses koolituse Pedagoogliste oskuste koolitus õpetaja abile;
- Õppereis Ogre raamatukogusse toimus koostöös Türi Valla raamatukoguga – Sindi haruraamatukogu sai sealt idee laste lugemismängu arendamiseks-muutmiseks;
- Vaimse tervise koolitustel omandatud oskused aitavad paremini hoida iseennast ning kuidas vähem muretseda;
- Pereloo uurimise koolituselt saadud teadmisi saab rakendada oma töös ning aidata kliente oma pereloo uurimisega.

Pärnu Keskraamatukogu poolt korraldatavad koolitused on vajalikud ja hästi korraldatud. Raamatukogude külastajad teavad, et iga kuu viimane reede on raamatukogu suletud. Raamatukoguhoidjatele ei ole probleemiks sõita kokku Pärnusse. Koolituste maksumus vastuvõetav valla raamatukogu eelarve planeerimisel.

Samuti on võimalik enne maakondlikke koolitusi pidada Tori valla raamatukogu töötajate oma koosolekut Pärnu Keskraamatukogus.

Väga vajalikuks pean isiklikult Pärnu Keskraamatukogu poolt korraldatavaid igakuiseid valdade raamatukogujuhtide veebikohtumisi – need on mõnes mõttes nii koolitused (tabelis ei kajastanud) kui ka infotunnid.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Tori Valla Raamatukogu neli harukogu asuvad teistele valla allasutusele kuuluvates ruumides. Koostöö nende allasutustega on väga hea ja ruumiprogramm toimib. Järjest enam pöörame tähelepanu ruumide riskasutusele.

Sindi haruraamatukogu asub spetsiaalselt raamatukogu jaoks kohandatud ruumides. Ruumipuudus on suur, kuid lähemate aastate jooksul pole laiendamist ette näha. Küll aga sai see sisse kirjutatud raamatukogu arengukavasse. Toimib koostöö renoveeritud Sindi seltsimajaga suuremate ettevõtmiste läbiviimiseks.

Urge haruraamatukogu asub vanas kauplusehoones. Raamatukogu kasutuses olevad ruumid on köetavad elektriga (õhksoojuspumbad ja radiaatorid), teistes ruumides kütte puudub ja need amortiseeruvad.

Tammiste välisteeninduspunkt asub Tammiste Lasteaed-alkkooli ühes väikeses toas. Tori Valla Raamatukogu arengukavas 2025-2028 on kirjas Tammiste haruraamatukogu loomine. Raamatukogu direktor osaleb projektis „Tori valla avalike teenuste arendamine ja Tammiste algkool-kogukonnakeskuse rajamine“, valmis ka taotlus raamatukogude kiirendisse. Raamatukogu direktor töötab projektis vabatahtlikuna osalise tööajaga (25% täiskoormusest) valdkonna sisendi andmisel avalike teenuste arendamise protsessi ja seotud sihtgruppide kaasamise koostöösse.

- Sindi haruraamatukogus paigaldati trepile käsipuu;
- Are Huvikeskuses parandati trepp, mida kasutavad sisenemiseks haruraamatukogu külastajad.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	ei
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	jah
	Mitmes raamatukogus?

Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	5
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	4
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	4
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	4
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	2
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	5
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	4
Invatranspordil on võimalik maja trepini sõita	1

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	183	16
Kasutajakoolitus	0	0
Digipädevuste alane nõustamine	0	0
Muu (nimetada)	0	0

Koduteeninduse mõju ja olulisus on suur, kuna nii saavad ka eakad, kes ise ei liigu, kasutada raamatukogu teenust. Enamasti tehakse raamatute laenutuse tellimuse telefoni teel ning raamatud viib neile koju valla sotsiaaltöötaja või raamatukoguhoidja.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Sindi Sotsiaaltöökeskus	8	43
Tori Sotsiaalmaja	4	22
Tammiste Lasteaed-algkool	49	868
Are Kooli Suigu lasteaed	13	137
Are Kool	35	559
Sauga Põhikool	12	232
Jänesselja Lasteaed	2	34

Sindi Sotsiaaltöökeskusele ja Tori Sotsiaalmajale pakuti teenust koos ISTE projektis osalejatega. Kohtumistel käinud inimesed muutusid julgemaks ja avatumaks ning said juurde uusi teadmisi. Lasteaedades ja koolides käisid raamatukoguhoidjad vahel ka sündmusi läbi viimas kohapeal, sest asutused asuvad raamatukogust kaugel.

- Käelised tegevused (meisterdamine, õmblemine);
- Kirjanduse tutvustamine, ettelugemine;

- Tähtpäevade, rahvakalendri tutvustamine.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	6
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	2
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	6
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	1
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	4
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	0
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	0
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	6
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	6
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skannerit ja/või koopiamasinat	6
Raamatukogus saab värviliselt printida	6
Muud teenused: lamineerimine	2
Muud teenused: köitmine	1

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

- Sindi haruraamatukogu ette paigaldati helisalvestiga turvakaamera. See on oluline kogu lähedalasuva piirkonna turvalisuse tagamiseks.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Järjest rohkem kasutavad lugejad veebilehe lugeja.ee kaudu laenutustähtaja pikendamist ja e-kataloogi.

Elektronkataloogi otsingute arv on tõusnud aastaga 4239 otsingu võrra. Raamatukogutöötajad tutvustavad külastajatele olemasolevaid võimalusi ja see on hästi vastu võetud.

Tõusev trend on ka raamatukapi kasutamine. Saadakse aru, et see on mugav kasutusviis ja raamatuid saab raamatukogust kätte 24/7.

Raamatukappi kasutati aruandeaastal 687 korral (2 raamatukogu) – andmed Cleveroni süsteemist.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Komplekteerimise aluseks on direktori käskkirjaga kinnitatud „Tori Valla Raamatukogu teavikute komplekteerimise põhimõtted ja säilitamise tähtajad“.

<https://torivallaraamatukogu.ee/wp-content/uploads/2021/03/Tori-Valla-Raamatukogu-teavikute-komplekteerimise-ja-sailitamise-pohimotted.pdf>

Komplekteerimise põhimõtted on plaanis üle vaadata ÜÜRSi kasutuselevõtuga.

Komplekteerimine sõltub rahalistest vahenditest ning arvestades lugejate (koolide juures asuvates raamatukogudes ka õpetajate) soove. Sindi, Tori ja Urge haruraamatukogu täidavad ka kooliraamatukogu funktsiooni. Haruraamatukogud teevad omavahel igapäevast koostööd kogude komplekteerimisel. RVL toimib valla piires latusalt. Sama põhimõtet kasutasime ka 2025. aastaks perioodika komplekteerimisel. Ka ajakirjanduse RVL osakaal on tõusnud ning lugejad on selle omaks võtnud.

Lasteraamatute ostmisel peetakse silmas „Hea lasteraamatu“ ning teiste konkursside tunnustuse saanud raamatuid. Lasteraamatute tellimine on prioriteet. Püüame asendada vanad ja kulunud koolikirjanduse raamatud uute trükkidega, et tekitada õpilastel jätkuvalt lugemishuvi.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Kogude ringlus on 1,1.

Haruraamatukogude löikes on ringlus väga erinev: 0,6 – 1,6. Kogude aktiivse kasutuse seisukohalt on kogude ringlus ehk laenutuste ja kogude suuruse suhtarv vallatüleselt hea. Ringluse protsendi toob alla Urge haruraamatukogu suur fond, mida ei saa lõplikult korrastada enne Tammiste haruraamatukogu valmimist aastal 2026.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Kokku osteti Tori Valla Raamatukogusse 3 329 eksemplari raamatuid summas 50 836 eurot. Tori Valla Raamatukokku soetatud raamatu keskmine hind oli 15,27 €.

Lugeja eelistas paberkandjal raamatut, e-raamatute ja audioraamatute vastu suurem huvi puudus.

Valla elanike arv oli 2024. aastal tõusutrendis ja peame tõdema, et soetasime alla 325 nimetuse aastas 1000 elaniku kohta (raamatukogude kvaliteediuuring 2023) ehk siis 3,7 raamatut elaniku kohta.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Kokku telliti Tori Valla Raamatukogusse perioodikat summas 5 411 eurot. Lisaks paberkandjale oli tellitud ka Postimehe ja Õhtulehe digipakett ja Delfi pakett 5 lugejale (kliendi arvu tites kasutamiseks). Digipaketid jaotusime haruraamatukogude vahel nii, et kasutada saaks nii raamatukoguhoidja kui ka kliendi arvutis. Digiväljaannete vastu on huvi külastajate poolt leige. Neid kasutavad peamiselt töötajad päringutele vastamiseks ja seoses igapäevaste tööülesannetega.

Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogudesse oli tellitud 42 erinevat perioodikaväljaannet.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Auviseid, elektroonilisi ressursse ei komplekteeritud.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Telliti kokku 12 lauamängu ja annetusena saabus 1 lauamäng. Mänge kasutatakse eelkõige sündmuste läbiviimisel lastele. Samas saab neid raamatukogudest ka laenutada.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust on 2,2%.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

2024. aastal viidi läbi inventuur Are haruraamatukogus. Eelmine inventuur oli 2013. aastal. Kokku kustutati Tori Valla Raamatukogu fondist 2747 raamatut ja 78 aastakäiku ajakirjandust. Raamatute fondist mahakandmisel on üldjuhul aluseks direktori käskkirjaga kinnitatud „Tori Valla Raamatukogu teavikute komplekteerimise põhimõtted ja säilitamise tähtsused“. Mahakantud raamatud läksid nii Are kui ka Tori bussijaamades asuvasse Rändaja raamatukogude riiulitele.

Are haruraamatukogus oli Euroopa säästva arengu nädala raames kasutatud raamatute laad „Raamatukogu kui taaskasutuse lipulaev“.

Tasuta raamatute laadad toimusid ka Toris ja Sindis.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Tori Valla Raamatukogu viis 2. aprillist kuni 2. maini 2024 läbi küsitlused haruraamatukogude kasutajate ja mittekasutajate seas. Vastas 355 raamatukogu kasutajat (neist 182 Sindi raamatukogu kasutajat) ja 39 mittekasutajat. Vastajad, kes raamatukogus ei käi, nimetasid peamise põhjusena, et ostavad ise raamatuid. Mittekasutajateni jõuti erinevatel valla sündmustel ankeete jagades. Raamatukogu kasutajatest enamik on raamatukogu asukohta, teenuse ja töötajatega rahul. Tulevikuarengutest peavad vastajad oluliseks raamatu kättesaamise võimalust ööpäev läbi.

Küsitluste tulemused on Tori Valla Raamatukogu kodulehel.

<https://torivallaraamatukogu.ee/wp-content/uploads/2024/09/Kasutajate-kusitus.pdf>

<https://torivallaraamatukogu.ee/wp-content/uploads/2024/09/Mittekasutajate-kusitus.pdf>

Haruraamatukogude töö paremaks planeerimiseks said töötajad eraldi konkreetse raamatukogu kohta käivad vastused.

Tulemusi kasutati esmajärjekorras Tori Valla Raamatukogu arengukava 2025-2028 koostamisel ühena sisenditest.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Tori Valla Raamatukogu üleriigilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks oli 9,9.

Rahulolu-uuringule oli 133 vastajat. Kuna vabariiklik uuring viidi läbi peaaegu samal ajal, kui olime planeerinud valla küsitluse, siis tekitas see veidi segadust ja vähemat huvi.

Kõlama jäid vastustest järgmised mõtted:

- Külastajad on kursis valla raamatukogude poolt pakutavate teenustega;
- RVL – kõrge rahuloluprotsent;
- Raamatukapid – vajalik teenus;
- IT alane abi kiire ja asjatundlik;
- Raamatukoguhoidjad sõbralikud ja toetavad;
- Oodatakse kiiremini uusi raamatuid (järjekord ei meeldi);
- Eeldatakse lihtsamat isikutuvastust ID kaardi asemel (Smart-ID, Mobiil-ID).

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Uusi AIP arvuteid juurde pole hankinud. Väljend AIP on meie arvates vananenud, nimetame neid arvuteid kliendarvutiteks. 8 kliendarvutit leiavad kasutust erinevas vanuses klientide poolt. Erinevatel hooaegadel erinevad kasutusväljundid (veebruari-tuludeklaratsioonid nt), väljaprintid, elektripakettide vahetused. Sageli vajalik töötaja abi. Isikuandmete kaitse seadus ei luba teha mitmeid tegevusi inimeste abistamisel ja klient seepärast rahulolematu.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Teeninduskorralduses ja teenustes muudatusi ei olnud.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+/-)
2554	2717	+ 163

Lugejate arvu kasv on seotud raamatukoguhoidjate järjepideva tööga:

- Lugemismäng Lugemise proovikivi;
- Raamatukogusündmuste sidumine raamatute laenutamiselega;
- Suur rõhk töölastega, neile sündmuste korraldamine, millega kaasneb ka lastevanemate huvi raamatukogutöö vastu;
- Valla elanikkonna kasv (piirkonniti erinev).

5.3.4 Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+/-)
43 760	48 651	+ 4 891

Külastajate arvu kasv on seotud raamatukoguhoidjate järjepideva tööga.

Lisaks lugejate arvu kasvu juures toodule märgin siinkohal:

- Uute ja põnevate raamatukogusündmuste korraldamine (mehed on leidnud tee raamatukokku);
- Tori valla mälumängusarja SATS populaarsuse tõus;

- Arvutiabi, printimine, paljundamine;
- Regulaarsete näituste korraldamine ja hea reklaam meedias.

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2023	Laenutused 2024	Muutus (+-)
57 584	66 443	+ 8 859

Laenutuste arv sisaldab ka kohallaenutusi. Nende osakaal on suurenenud võrreldes eelmise aastaga mitmel põhjustel:

- 2023. aastal ei märkinud kaks uut töötajat teadmatusel teavikuid kohallaenutusteks;
- Palju kasutatakse raamatuid kohapeal seoses sündmustega raamatukogus (lastetunnid, kirjandusklubid);
- Saugas ja Sindis mugav tellida raamat raamatukappi.

5.3.6 MIRKO teenus

Raamatukogu ei osale üleriigilises MIRKO teenuses.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

Kokku tellisime 4 072 raamatut RVL teenusena sisse ja laenutasime 3 172 raamatut välja.

Statistikas ei saa automaatselt andmeid RVL teenuse tellimise kohta enda valla raamatukogudest ja teiste omavalitsuste raamatukogudest. Lisatööna käsitsi seda teha ei ole mõttekas, küll aga on vajalik muudatus sellise statistika saamisel uue ühtse programmi ÜÜRS väljatöötamisel.

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+-)
744	901	+157

Infopäringute peamised teemad:

- kodulooalased küsimused;
- õpilastele loovtöödeks vajalikud andmebaasid ja kirjandus;
- abi taimede ja seente määramisel;
- busside väljumisajad;
- varem ilmunud artiklite otsimine ajakirjandusest ;
- faktipäringud, täpsustused.

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Virtuaalüritusi-, koolitusi ja -näitusi ei tehtud.

5.3.10 Tasulised teenused

Milliseid tasulisi teenuseid raamatukogud pakuvad? Valige loetelust sobivad

Printimine, paljundamine

Ruumirent

- Üritused
- Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- Muu (lamineerimine)

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+/-)	Külast- d 2023	Külast- d 2024	Muutus (+/-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
1 160	1 232	+72	18 265	21 810	+3 545	12 670	14 513	+1 843

- Are haruraamatukogus vähenes laste külastuste ja laenutuste arv seoses sellega, et Are kooli õpilaste arv vähenes;
- Sauga haruraamatukogus laenutuste ja külastuste arv suurenesid seoses Sauga Põhikooli algklasside aktiivse osalemisega „Lugemisisu“ programmis ning koostöö toimimisega samas majas asuva noortekeskusega. Sauga kool asub raamatukogust 7 km kaugusel ning seepärast käis raamatukoguhoidja raamatukogu tunde osaliselt läbi viimas kooli ruumides;
- Sindi haruraamatukogus üldine külastuste ja laenutuste arv kasvas 1400 võrra ning seda põhiliselt laste ja noorte arvelt. Õpetajad saavad järjest rohkem aru, et raamatukogud on nendele abiks. Kuna Sindi haruraamatukogu täidab ka kooliraamatukogu ülesandeid, siis leiab tee raamatukokku järjest rohkem õpilasi. Koolikirjanduse kõrval laenutatakse ka teisi uuemaid raamatuid;
- Tori haruraamatukogus on heaks harjumuseks saanud vabal tunnil viibida raamatukogus kas lugedes või arvutit kasutades;
- Tammiste välisteeninduspunkt, kus Urge raamatukoguhoidja töötab kahel päeval nädalas, teeb aktiivset koostööd Tammiste Lasteaed-alkkooliga. Raamatukoguhoidja on pedagoogide poolt väga hinnatud ja kollektiivi liige.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Komplekteerime laste- ja noortekirjanduse paremiku, mitmeid väljaandeid on raamatukogus rohkem kui üks eksemplar. Järjepidevalt suurendame koolikirjanduse eksemplaarsust.

Püüame järjekindlalt teha koostööd õpetajatega laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisel. Kahjuks ei võimalda programm Urram eraldi tuua välja lastekirjanduse komplekteerimise statistikat.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

- Kohtumised kirjanikega tõstsid laste ja ka õpetajate huvi raamatute vastu. Raamatukogu poolt kutsuti kohtuma koolidesse järgmised kirjanikud: Markus Saksatamm, Ketlin, Priilinn, Jaanus Vaiksoo, Kadri Hinrikus;
- Kadri Hinrikuse kohtumine Tammiste Lasteaed-alkkooli lastega tekitas laste huvi lasteajakirja Täheke vastu;
- 2024. aastal toimus esimest korda Suigu lasteaias Suigu haruraamatukogu poolt korraldatud emakeelepäeva tähistamine;

- Sindi haruraamatukogus on väga populaarne mänguline lugemisring „Raamaturüblid“, mis on mõeldud 3-5aastastele mudilastele ja toimub 2 korda kuus laupäeviti;
- Esimesel poolaastal osales Sindi haruraamatukogu programmis „Lugemine käppa“. Kahjuks jäi lugemiskoer Norbert pensionile;
- Are ja Sindi koolide õpilased võtsid osa maakondlikust ettelugemisvõistlusest;
- Ülevallaline Tori Valla Raamatukogu lasteraamatupäev – nende laste tunnustamine, kes raamatukoguprogrammi Urram järgi kõige enam eelmise aasta jooksul raamatuid laenutasid. Kokku kutsuti üle valla 68 last koos pereliikmetega;
- Kõik valla haruraamatukogud osalesid „Lugemisisu“ programmis. Kokku lõpetas programmi 84 koolilast ja 8 lasteaiarühma üle valla;
- Valla beebipäeval traditsioon – raamatu „Pisike puu“ pidulik üleandmine ja raamatukogu direktori tevitus-sõnavõtt.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+-)
399	623	+224

Suur muudatus numbrites, sest 2024. aruandes on ürituste tabelisse vaja märkida ka kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud ning kunsti- või käsitöönäitused. 2023 oleks olnud õige arv statistilise aruande põhjal selle tabeli järgi üritusi/tegevusi kokku võttes 567. (ehk siis +56).

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	178
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	9
Lugejamängud ja -võistlused	50
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	13
Kunsti- või käsitöönäitused	51
Kontserdid või muusikasündmused	0
Info- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	37
Üldharivad loengud ja töötoad	68
Infotund Sindi Gümnaasiumi õpetajatele	1
Lugemisisutunnid	120
Kirjandusüritused	6
Laste lugemisringid	37
Raamatukogutunnid	43
Lugemine käppa - lugemiskoer	9
Joogatreening	1

- Ülevallaline lugemismäng Lugemise proovikivi - neljas hooaeg koos piduliku alustamise ja lõpetamisega tõi raamatukogusse juurde uusi lugejaid ja eriilmeliste raamatute laenutamist vastavalt mängu reeglitele;
- Ülevallaline mälumängusari SATS korraldamine – mittekasutajate kaasamine raamatukogu tegevusse;
- Kooskäimisvõimaluse (ruumi) pakkumine ja sündmuste korraldamine eakate klubidele (Are, Sauga, Sindi, Suigu) – raamatukogu kui kogukonnakeskus;

- Kirjandusklubide kooskäimine (Are, Sauga, Sindi) – laenutuste, külastuste lugejate arvu kasv;
- Kirjanik Tiit Tarlapi raamatu „Tiidu duubel“ väljaandmine ja mälestusõhtu korraldamine – kohaliku pärandi jäädvustamine.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+-)
53	1	- 51

Kasutajakoolituse mõiste oli kahetiselt mõistetav. Sel aastal täpsustatud kasutajakoolituse mõistele vastavaid koolitusi oli ainult üks rühmakoolitus infootsingu teemal Are Põhikooli õpilastele.

Raamatukoguhoidjad on inimestele õpetanud nutiseadmete tundmist, abistanud pangatehingutel, õpetanud tundma erinevaid programme jne. Selleks pole olemas välja töötatud koolituskava ning metoodikat.

5.5.2 Koostööpartnerid

Koostöö on raamatukogu toimimise üks alustaladest. Pole mõtet konkureerida, vaid leida ühisosasid ja koostöökohti.

Tori Valla Raamatukogu tegi aruandeaastal koostööd peaaegu kõigi valla asutustega alustades haldusteenustest ja lõpetades vallavalitsusega. Eriti suur kokkupuutepunkt haridus- ja kultuuriasutustega.

Raamatukogudel on võimalus suuremate sündmuste läbiviimisel kasutada kultuuriasutuste saale.

Koostöö erinevate MTÜdega (nt MTÜ Viira Arendusselts). Suigu kultuuriselts saab projektirahadega hankida meisterdamiseks materjale ning juhendajatele juhendamise eest tasuda.

Koostööpartnerina hindame väga Pärnu Keskraamatukogu – ühised koolitused, väljasõidud, asjatundlik abi raamatukogunduslikes küsimustes ja hea koostöö teavikute komplekteerimisel.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht
- Sotsiaalmeedia (Facebook, Instagram)
- Raadio
- Televisioon
- Ajalehed, ajakirjad

Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)

Muud – Avalikud esinemised, vallaraamatukogu tegevuse-toimimise tutvustamised

- Näituste reklaam Pärnu Postimehe igapäevases kuulutuste rubriigis toob raamatukogudesse inimesi, kes üldjuhul raamatukogu kasutajad pole;
- Sotsiaalmeedias on igal haruraamatukogul oma jälgijaskond. Tori Valla Raamatukogu FB konto loomine aasta lõpus tulenes vajadusest üldise reklaami tegemiseks;

Tasulist reklaami kasutatud pole.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Raudsepp, Rita „Sindi raamatukogul jagub tegevusi aastaringi“.- Tori Valla Teataja nr 6, lk 9

Michelis, Ene „ Tori valla raamatukoguhoidjad on iga asja peale mihklid“.- Tori Valla Teataja nr 4, lk 9

Küünal, Lea „Algas „Lugemise proovikivi 2024““.- Tori Valla Teataja nr 1, lk 9

Artiklid koos piltidega ilmuvad iga valla mälumängu SATS vooru järgselt kohalikus ajalehes Tori Valla Vaatleja.

Raamatukoguhoidjad vormistavad 2024. aasta kohta raamatukogu kroonika, millega saavad külastajad tutvuda raamatukogus kohapeal.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

- Ettevalmistustööd Tammiste haruraamatukogu loomiseks;
- Murekoht ja teadmatus – RAJU, ÜÜRS, rahvaraamatukogu uus seadus – mis need endaga kaasa toovad;
- 2025. aasta on Suigu raamatukogu 115. juubeliaasta. Sügisel on plaanis sünnipäeva tähistamine, esineja on kutsutud. Eelarve paigas.
- Eesti raamatu aastaga seotud sündmused – Pärnumaa muinasjutufestival Tori Lori eestvedamine.